

Åsbo Släktblad

Medlemstidning för Åsbo Släkt- och
Folklivsforskare
Arg. 13 juni 2000 nr 1

Innehåll	sid.
Ordförandebrev	3
Till minne	4
Torpruinen	
- Solveig Andréasson	
Marknadsliv	5
- Lena Åström	
En våldsman	6
- Gunnar Haraldsson	
Ur Häktesboken	8
- Stina Nilsson	
Det gamla huset	9
- Anita Tullgren-Steiner	
Gav handikappade hjälp	10
- Lars Erik Braun	
Till en uttjänt småskolläarinna	
- Harry Blomberg	
Klippans Finpappersbruk	11
- Sten Svensson	
Vårens avverkade program	13
Information	14
Frågelådan	15
Nya medlemmar	
Höstens program	16

Nästa nummer av vår tidning kommer ut i början av december 2000 och kommer att handla om Gråmanstorp.

Vi tar tacksamt emot artiklar, tips och idéer, som kan belysa och berika forskningen inom Norra och Södra Åsbo härad.

För insänt material svarar respektive författare.

Manusstopp 1 november.

Redaktionen

Medlemsavgifter 2000

Helår	100 kr
Familjemedlem	40 kr
Juniormedlem	40 kr
Forskarkort	20 kr

Vår förening är medlemsförening :

Sveriges Släktforskare förbund

Box 30222, 104 25 Stockholm.

Tel: 08-695 08 90.

E-post.genealog@genealogi.se

Åsbo Släkt och Folklivsforskare

Postadress: Box 191, 264 22 Klippan Besöksadress:
Studiegården 47:an, 2:a våningen, Storgatan 47,
Klippan Postgiro: 43 57 62 - 0

I lokalen förvaras föreningens ARKIV bestående av
Kopior av antavlor, bouppteckningar, släkt-
utredningar m.m.

Medlemstidningar från föreningar i Sverige Böcker
av intresse för släkt- och folklivsforskare Register
över ineliggande bouppteckningar på Tingsrätten
i Klippan

Material till försäljning, som t.ex. antavlor,
ansedlar, böcker och kompendier Kontaktperson:

ÖPPET HUS i föreningslokalen se programsidan

Kontaktperson: Ingrid Tann I lokalen finns tillgång till
mikrokort, kort- och rullfilmsläsare

Föreningen hyr ut mikrokortläsare i perioder om två
veckor

Boka i förväg. Kostnad 40 kr per period

(Dessa pengar går oavkortat till inköp av mikrokort)

Kontaktperson: Barbro Andréll

I lokalen hålls kurser i släkt- och lokalhistorisk
forskning

Kontaktperson: Barbro Andréll

Styrelsen 2000

Ordförande Barbro Andréll
Fredsgatan 8, 26432 Klippan tel.
0435-14734 V. ordförandeHjördis Nilsson
Ankarlöv 6812, 26493 Klippan tel.
0435-230 46

Sekreterare Ingrid Tann
Idrottsvägen 29 b, 26431 Klippan
tel. 0435-128 32 Marianne Carlsson
Kassör Rosenvägen 37, 264 37 Klippan tel.
0435-122 43 Siv Eriksson
Bruksgatan 1,26433 Klippan tel.
0435-14338

Suppleanter Bengt O Bengtsson
Svenstorp 2323, 264 92 Klippan
tel. 0435-10914 Lars-Eric Jönsson
Ringgatan 13, 26432 Klippan tel.
0435-10381

Åsbo Släktblad

Redaktion Agneta Rosengren
Rosenvägen 19, 26437 Klippan tel.
0435-13920 Sten Svensson
Lysmaskgatan 2, 264 36 Klippan
tel. 0435-13091 Lena Aström
Fredsgatan 10, 264 32 Klippan tel.
0435-10683

Släktforskarvänner!

- "Johan Petters älsklingshlovma var brandgul lilja" "

Denna lilla upplysning hittade jag på en av ansedlarna i min fars forskning när jag i vinter äntligen haft tid att ta del av hans efterlämnade papper.

Johan Petter som älskade brandgula liljor, var fars farfar, som försörjde hustrun Anna Sofia och de 10 barnen som sjökaptan på GERDA av Edshultshall som gick i fraktfart längs kusterna i hela nordeuropa. Johan Petter var född 1853 och i huset uppfostrades också min fars två yngsta bröder efter deras mors alldeles för tidiga frånfalle i "spanskan" 1918. Fast i sanningens namn var det nog den starka Soffis beslut att uppfostra de två barnbarnen.

.... "Di store barna kan de ta til stán (Göteborg) men di små pöjkerer stannar hos mig" sa hon när hon kom runt knuten till sonens hus "så att stærkekjolarna frasade..." den dagen sonhustrun Emelie dött och lämnat mannen Gustaf, som inte hann hem från sin resa på Nordsjön, och 4 barn, far äldst, 8 år gammal och yngste brodern 3 dagar.

.... "Ni kan lägga pojken i samma kista som min" sa Emelie till sin syster Olga som kommit från "stan" för att hjälpa till i hemmet vid det nya barnets ankomst, men som istället fick ordna sin systers begravning.

Handen på hjärtat, är vi lika kloka idag som far var på 1930-talet? Så kloka att vi gör liknande små anteckningar i vår forskning till fromma för dem som en gång skall ärva våra papper.

Tack vare fars ord om sin farfar tillsammans med berättelser jag hört på senare år kan jag göra mig en tydlig bild av Johan Petter och Anna Sofia, sittande utanför huset nere vid ångbåtsbryggan (där för övrigt stora segelfartyg la till så sent som när jag var barn, vilken syn!) och säkert fanns i täppan stora stånd av brandgula liljor.

Jag har i alla fall på senare år böljat föra in vad jag vet om "de mina", för även det som för oss verkar nytt och självklart blir ju historia en dag, och jag sänder en tacksam tanke till min far, som tyvärr också dog alldeles för ung, för att han delade med sig av sin vetenskap, hur skulle jag annars vetat att "Årholmama aldrig blir gamla" eller att det var Anna Britta som Anders skulle fria till "inte kveddar de vecka" att Olle Magnus vid 12 års ålder inte uppskattade faderns planer på att gifta om sig, men så dog fadern "som väl var", att gossen Oscar 5 år gammal "åt dón i sig på Hasslebacken" eller att Johan Petters älsklingsblomma var brandgul lilja.....

Med denna lilla tankeställare önskar jag Er alla en fin sommar med goda möjligheter till avkoppling och gemenskap med släkt och vänner, och så forskning naturligtvis.

Barbro Andréll

Till minne

Kjell Rosenkvist

När man nämner **Kjell Rosenkvists** namn tänker väl de flesta på Kjells insatser inom orienteringssporten. Men han var även djupt engagerad i Klippans Hembygdsförening och inom Åsbo Släkt- och Folklivsforskare. Kjell tog bl.a. initiativet till att flytta hembygdsstugorna till Elfdalen och inte att förglömma det stora arbete Kjell har lagt ner på att identifiera och registrera "Blomgrens Bilder". Kjell Rosenkvist efterlämnar minnet av en trogen Klippanbo, en arbetsam och skicklig organisatör och en verklig drivkraft när det gäller att få något uträttat. Föreningens hedersmedlem, en personlighet, vi saknar honom och vi minns honom med tacksamhet.

På styrelsens
uppdrag **Sten
Svensson**

Torpruinen

Rasade stenmurar
ett träd har slagit rot
här var skorstenen, torpets medelpunkt.
På hällen lagades maten
den magra kost som torpet förmådde.
Hungriga ungar satt stilla vid bordet
Gud välsigna maten
salt sill skalpotatis grovt bröd bakad av torpets eget
mjöl
i murad ugn eldad av skogen ris.
I backen var huset byggt här var lä för snåla vindar
solen värmdes från öst och syd vid stugans
brädklädda vägg.
Man sov nära varandra i utdragssoffor och sängar
som tog liten plats på dagarna i den lilla stugan.

Far gick på arbete om dagarna
när bönder kallade eller att lägga stenmurar
ett tungt arbete, ryggarna kröktes
Mor skötte de djur torpet hade,
gris till jul, höns som säsongs värpte
ko som gav mjölk när den inte var sin
smöret som kärnades såldes till handlaren
Kon fick dra åder och harv
plocka lingon och blåbär att sälja, lite extra
förtjänst
Barnen hjälpte till, man höll ihop
Deras lott blev att vakta kor eller gäss
åldern var endast 8 år när böndernas kor de fick
vakta
ute på den stora heden
Skolgången blev ibland knapp
men katekesen fick de lära
När de gått fram konfirmerade
varde stora, fick tjäna lilldräng och piga
Att besöka mor och far
en stor högtid
som ej bjöds på så ofta
Generation efter generation
samma lott
ett ärligt släkte kom från de små torpen och
stugorna
Nu står minnena kvar
ute i igenvuxna åkrar
de som en gång med möda odlades upp
Dessa människor kämpade sin svåra kamp
för sin frihet
I skogarna står monumenten kvar rasande
skorstenar och murar minner oss om en tid som
varit.
Låt oss minnas dem med vördnad.

Solveig Andréasson, Spången

Marknadsliv

Att gå på marknad tillhör väl absolut en av höjdpunkterna under sommaren. Det är en tradition som faktiskt kan spåras långt tillbaka till forntiden. Förr i tiden var marknaden en företeelse som hade en mycket större och viktigare funktion än idag. Där träffade man vänner och bekanta som man inte umgicks med annars, där förlovade man sig och där gjorde man de årliga storinköpen till hemmet.

Här i Skåne har vi flera stora sommarmarknader t.ex. Sjöbo marknad, Röstånga marknad, Kiviks marknad och förstås Åbymarknad i Klippan. Åbymarknad hade, när den flyttades till "gamla torget" varit igång varje sommar sedan 1767. Handelsmännen hade då, precis som nu, mycket att erbjuda i sina stånd som t. ex. hattar, tyger, skor, leksaker, enklare smycken och självfallet gott som polkagrisar och ingefärs- karameller. I marknadsvimlet blandade sig också det kringvandrande affärsfolket: västgötaknallar, slöjdare från göingebygden och zigenare. Förr såldes det ju även djur på marknaden.

/ Klippanboken står det berättat om Åbymarknad kring det förra sekelskiftet, då marknadsplatsen låg vid Stadsparken:

'Åbymarknad var för Norra Åsbo härad en stor och minnesrik dag. Det myllrade av folk och flera restaurangtält var uppslagna i en lång rad, liksom salustånd. På en plats vid västra hörnet gjorde försäljare av lergods, porslinsaker och bleckkastruller livliga och goda affärer. Längst upp vid Vedbyvägen försiggick hästköp och hästbyten. Det fanns massor av cirkustält och skjuttält.'

Det berättas om ett litet hus som kallades för "hoddan". Den användes till att bura in redlöst berusade personer och sådana som ordningsvakten haft andra skäl att ta hand om.

På marknadsplatsen var det dans både kvällen före och kvällen efter marknaden. Under själva marknadsdagen blev både marknadsplatsen och samhället så nerdammat att några nöjeställningar på kvällen kunde inte hållas. När marknaden var över och tälten nedtagits fick barn och vuxna brått om att leta efter tappade pengar. Och det kan väl vara löjligt för barn nu för tiden också, kanske?

Lena Åström

Åby marknad i början av 1900-talet.

En våldsam man

Ur polisförhørsprotokoll den 3 oktober 1897: "Den 1 dennes ingick telegram, att åboen Per Nilsson i Wärsjö föregående dag hade svårt misshandlats samt rånats på omkring 500 kronor, hvarjemte efterspaning af brottslingen begärts.

Efter telegrammets ankomst beordrades poliskonstapeln F. Ljunggren att genast afresa till Wärsjö samt påbörja efterspaningarna."

Per Nilsson avled på Engelholms lasarett efter ett par dagar. Han var änkling och efterlämnade tre barn.

Här citeras ur poliskonstapel Ljunggrens vittnesmål:

"... på morgonen, dagen efter det våldet å Per Nilsson egt rum, fått order af åklagaren att spana efter gerningsmannen, hade vittnet begifvit sig först till Röke Sparbank och derifrån på vägen emot Wärsjö. Härvid upphann vittnet en person från Wärsjö, hvilken fick åka med vittnet, och under det samtal om rånet, som härvid uppstod, hade denne sagt, att Olof Persson i Wärsjö misstänktes vara gerningsmannen.

Närmare Wärsjö mötte vittnet socknens fjerdingsman, hvilken innehade den på rånplatsen funna buteljen och ämnat sig till Kjädarps gästgivaregård, för att utforska, hvem som köpt bränvin på buteljen. Vittnet omhändertog flaskan och fortsatte färden i ändamål att i Wärsjö uppsöka Olof Persson, och då vittnet hunnit till det ställe, där vägen går öfver Osbäcken, beläget öster om Wärsjö och omkring en half fjerdingväg söder om den plats, der våldet uppgafs hafva skett, upptäckte vittnet färskt spår efter fotsteg äfvensom blodfläckar vid bäckens strand, dels å högra sidan om vägen, der stranden vore brant, dels och å vänstra sidan, der stranden vore mera långsluttande; och hade vittnet häraf dragit den slutsatsen att våldsverkaren varit vid bäcken och tvättat blod av sig.

I Wärsjö hade Olof Persson icke anträffats, och ingen visste, hvar han funnes. Men Olof Perssons broder August Persson, med

hvilken vittnet samtalat om våldet, hade ytterligare styrkt vittnet i misstankarna att Olof

Persson vore den skyldige; och, efter erhållna upplysningar, att Olof Persson möjligen kunde vara hos snickare Johan Isaksson i Nybygget, hade vittnet begifvit sig dit och, sedan vittnet aflagt sina uniformstecken, uppsökt Olof Persson ute i marken, där han sysslade med dikningsarbete.

Vittnet hade nu genast lagt handbojor på Olof Persson, och då vittnet på hans fråga: "Hvad är meningen?", sagt 'Du har ju slagit ihjel Per Nilsson!', hade Olof Persson, utan att säga ett ord, blifvit ytterst blek, sjunkit tillsammans samt suckat och stönat och blifvit liksom frånvarande. Nu hade Olof Persson förts in i kammaren hos Johan Isaksson, der hans söndagskläder funnes upphängda på en undangömd plats, ytterrocken med fodret utåt, allt i uppenbarlig beräkning att blodfläckarna på kläderna ej skulle synas.

Vittnet hade vid detta tillfälle upptäckt på Olof Perssons panna ett tumslängt mindre sår, hvilket synbarligen vore helt färskt, enär blodet i sårets kanter endast delvis böljat bilda skorpa. På vittnets fråga hade Olof Persson uppgifvit, att han fått såväl såret å pannan som blodet å kläderna för en hel vecka sedan, då han skulle åtskilja ett par personer, som slagits. Om något näsblod talade aldrig Olof Persson vid detta tillfälle och ej heller hade det ringaste spår efter näsblödning funnits hos honom.

Vittnet lät nu Olof Persson ånyo iföra sig de blodiga kläderna samt medtog honom till August Bengtsson i Ryet, hvars hushållerska vittnet i Wärsjö hört uppgifva vara Olof Perssons fästmö. Under besöket därstädes hade Olof Persson i vittnets närvaro enträget åtsport August Bengtsson, huruvida icke Olof Persson redan föregående dag eftermiddag, då han der innevarit, haft blod å kläderna. På denna fråga hade August Bengtsson, efter synbarlig tvekan, derunder han af Olof Persson halft ombads gifva ett jakande svar, omsider bestämdt förklarar, att Olof Persson vid angifna tillfälle icke varit blodig å kläderna.

Från Ryet hade vittnet med Olof Persson färdats till Kjädarps gästgivaregård och der af gästgifvaren Larsson fått upplysning att

Olof Persson nästföregående dag derstädes köpt brännvin å två ölbuteljer, fullkomligt liknande den af fjerdingsmannen å våldsplatsen upphittade buteljen och försedd med liknande etikett. Gästgifvaren hade härvid frågat, vid hvad tid våldet skett, och då vittnet upprepade frågan hastigt vände sig emot Olof Persson, skarpt fixerade honom, hade han svarat: 'Det vet jag inte, för jag hade ingen klocka på mig.' Under färden ifrån Kjädarp hade vittnet åtsport Olof Persson, om han ej efteråt tvättat sig i Osbäcken och dervid varit nere först å högra sidan af vägen från Röke och sedan å den vänstra. Hertil hade Olof Persson svarat jakande, men först i detta sammanhang föregifvit näsblödning.

På förekommen anledning uppgaf vittnet Ljunggren sig med säkerhet minnas att vittnet icke för Olof Persson närmare angifvit platsen för våldet."

Olofs broder August Persson i Värsjö meddelade följande:

"Olof Persson hade upprepade gånger uttalat såsom sin afsigt att å Per Nilsson föröfva våld och särskildt vid ett tillfälle under förtiden vår sagt sig skola vid lämpligt tillfälle slå Per Nilsson och frantaga honom hans penningar. Beträffande Olof Perssons uppgift om näsblödning, hade August Persson aldrig fömärkt Olof vara besvärad af dylik åkomma."

"På hemställan af åklagaren hvilken framhöll, att Olof Persson, hvars vildsinthet vore känd och fruktad, kunde genom sin närvaro under vittnesförhöret föranleda rädsla hos vittnena och derigenom påverka dem i deras utsagor, förordnades... att vittnena skulle avses i Olof Perssons frånvaro höras..."

Drängen Sellander Svensson i Smedhult berättade:

"En dag under sensommaren detta år var vittnet tillsammans med Olof Persson och hans broder August Persson på ett gille i Wannås, hvarvid de två sistnämnda blefvo ovänner och kommo i handgemäng, derunder Olof slagit August Persson omkull; de hade nu båda gått ut på gården, följda av vittnet; och då Olof Persson härvid ur fickan framtog en hoplagd fällknif, med hvilken han tilldelade August ett slag i hufvudet, hade denne ur sin rockficka framtagit en blydagg för att dermed

slå Olof Persson, hvilket emellertid förhindrats af vittnet.

Under hemfärden hade bröderna ånyo blifvit oense, och August hotat Olof med blydaggen, men hade nu vittnet frantagit August Persson tillhygget och behållit detsamma..."

Sellander Svensson överlämnade en tid därefter blydaggen till Olof Persson, varvid denne enligt Sellander Svensson yttrade: "Det var bra att jag fick den tillbaka". Vittnet fortsatte: "Om Olof Persson med detta yttrande afsett något illdåd, som han planlagt, kunde vittnet icke afgöra, men väl hade vittnet sig bekant, att Olof Persson vore en illa känd, för sitt vilda sinnelag fruktad person som i sin våldsamhet ofta begagnade tillhyggen."

Ur åbon August Bengtssons i Ryet vittnesmål: "...den 30 sistlidne September hade Olof Persson, iförd sina söndagskläder och sin ljusa, till färgen grågröna ytterrock, kommit gående på vägen ifrån Slättsjö ...hade Olof Persson ur sin ficka visat vittnet en blydagg...På vittnets fråga, hvarför Olof Persson bar på sig sådana vapen, hade han svarat: 'Det gör jag, då jag är ute och går; och om någon då talar mig till, lägger jag en karl i första rappet.' Blydaggen, som Olof Persson snart åter stoppat i fickan, hade han medhaft, då han lemnade vittnets bostad. Jemväl hade Olof Persson inne i vittnets stuga, ur fickan framtagit en bierbutelj, grönaktig till färgen och nästan full med brännvin, ...Då vittnet påföljande dags förmiddag erfor att Per Nilsson blifvit rånad och illa slagen under natten, och att å rånplatsen funnits en bierbutelj med brännvin, hade vittnet genast kommit att tänka på Olof Persson, hans ölbutelj och blydagg..."

Smeden Johan Johnsson i Värsjötorp berättade att Olofs "vildsinthet vore så stor, att han till och med en juldagsmorgon vid kyrkan sökte överfalla en person, till hvilken han hyst agg. Och för en kort tid sedan hade han överfallit och våldfört sig å sin gamle skollärare, till hvilken han alltsedan sin skolgång närt hämndkänsla.

Om Per Nilsson hade han ett par gånger yttrat sig på ett sätt, som tydligen ådagalagt, att han burit hat till Per Nilsson."

Ur åbosonen Gustaf Svenssons i Wärsjö vittnesmål:

"...blydaggen, som Olof Persson innehaft, hade vittnet till honom och sig sjelf förfärdigat i slutet af förra året; och denna daggert hade de omskiftande haft; att vid ett tillfälle på försommaren i år vittnet lemnat daggerten till Olof Perssons broder August, som bedt få låna den..."

"...vittnena, hvilka på begäran i ersättning för inställelserna tillerkändes ersättning att utgå af allmänna medel efter bestämmelserna i Kongl. Kungörelsen den 4 Juni 1886 med beräkning af en kr. 50 öre i dagtraktamente åt hvardera."

Olof vidhöll i drygt tre månader och sammanlagt sju rannsakingar att han var oskyldig innan han den 19 januari 1898 erkände att han "...enligt derförinnan fattadt beslut, att öfverfalla och våldföra sig å Per Nilsson, bakifrån med en blydagg eller mankill tilldelat Per Nilsson flera svåra slag, så att han sanslös fallit omkull å vägen, då Olof Persson, som förut icke påtänkt sådant, beslutat att råna Per Nilsson på hans penningar och jämväl ur hans ena rockficka tillagnat sig hans plånbok med deri förwarade penningar om hvilkas myckenhet Olof Persson till följd av nattens mörker ej kunnat få reda på ...gömt plånboken med penningame vid en trästubbe vid Jälla..." "...uppgaf åklagaren att ...plånboken blifvit eftersökt men icke påträffats utan antagligen af annan person blifvit funnen och tillgripen..."

Domen blev att "...hållas till straffarbete på lifstid och för alltid vara förlustig medborgerligt förtroende..."

Olof blev dessutom ålagd att gottgöra kostnaden för obduktion av Per Nilsson med 24 kronor och 50 öre samt dagtraktamente till de fjorton vittnena.

Konrad Nilsson i Önnarp (f 1902) har berättat för sin dotter Elsie om hur han i 15-års åldern tillsammans med sin fader en dag under arbete på gården upptäckte en man komma gående på vägen från Hågnarp. Konrad tyckte att han hade egendomliga, gamla kläder på sig. Mannen stannade och pratade några ord med fadem och gick därefter vidare. På Konrads fråga om det var någon bekant muttrade fadem bara något ohörbart.

Senare fick Konrad veta att det var "Lea-Olof som blivit benådad efter 20 år på Långholmen.

Olof återvände alltså till Wärsjö, där han bodde till sin kvalfyllda död i en ambulans den 28 februari 1945. Han hade ätit dåligt kokt och kanske något skämd ärtsoppa.

Gunnar Haraldsson

Selma Andersson född den 24/12 1873 i Färingtofta och bor i Oderljunga af Christianstads län. Piga

Gert Ljunggren har utfört avskrift av rannsakningsprotokollen, sammanlagt 27 sidor. Muntliga uppgifter har lämnats av Elsie Arlebo i Önnarp, Majken Ljunggren i Wärsjö och Hanna Persson i Hässleholm.

Ytterligare en tragisk händelse Ur Häktesboken den 10/4 1896

Längd 1,58 m. Har ljusst hår, blå ögon, rak näsa, ovalt ansikte och ordinär växt.

Anklagad för **Barnamord** af Länsman Settergren. Dömd af N Åsbo Häradsrätt genom utslag den 30 april 1896 jemlikt 14 kap. 22 §. Strafflagen att för barnamord hållas till straffarbete under 2 år 6 mån.

Utslaget ankom och upplästes för Selma Andersson den 7 maj 1896 då hon med detsamma förklarade sig nöjd.

2 år 6 mån. straffarbete. Börja den 7 maj 1896. Sluta den 24 mars 1898.

Medhafda penningar och persedlar:

Kontant	35 öre
1 börs	10 öre
1 kappa	5 kr
1 klädning	3 kr
1 väst	1 kr
1 kjol	1 kr
1 lifst.	50 öre
1 p. strumpor	50 öre
1 p. skor	2 kr
1 schalett	3 kr
1 yllelif	50 öre
2 näsdukar	20 öre
1 lintyg	50 öre

Händelsen var dubbelt tragisk med tanke på ryktet om att barnafadern var Selmas bror, emigrerad till Amerika strax därefter.

Stina Nilsson

Det gamla huset

Storgatan nr. 30

Huset har sett bättre dagar. Nu, år 2000, är det en ganska tråkig historia. Ja, man har visserligen försökt bättra på det yttersta skalet något, men det kan inte dölja förfallet.

Nu ligger det liksom nedhukat, som skäms det bredvid sina grannar. Den ene grannen är nästan ny och hög och ståtlig, även om en del tycker att den är lite för glassig (läs glasig). Den andre grannen är lite äldre men likafullt stor och präktig.

Det gamla huset byggdes någon gång runt 1875-1880 och blev då ett centralt och fint bostads- och affärshus. Visserligen bara i ett plan, men det var så husen byggdes på de små orternas Storgata.

Ägaren till huset var bagare och hade sin bostad i vinkelbyggnaden som låg inåt gården. Gården var egentligen två avdelningar. Dels gårdsplanen närmast gatan - en grusplan vid vilken låg en ekonomibyggnad, som bl.a. innehöll mangelbod och dit Klippans fruvar kom för att mangla sin tvätt. Dels en grönskande trädgård omgiven av en häck och dit man kom antingen genom en liten vit grind från gårdsplanen eller från bostadens veranda som fanns på gaveln av vinkeln.

Längs gatan fanns tre affärer. Bagaren själv, hade bageri med bod i ena ändan, den som låg närmast bostaden. De två andra skiftade innehavare under årens lopp. Så fanns här t.ex. speceriaffär, Waldemarssons, som sedan flyttade till eget hus bredvid, startade här. Vidare fanns Singer symaskiner, herrskrädderi, fotoateljé och dammodeaffär. Nog var det huset det förra seklets "Köpmansgård".

Bagaren och hans fru fick tretton barn varav tolv nådde vuxen ålder. Hur rymdes allt och alla i huset? Det var nog med barnen som med affärsinnehavarna - när det kom nya flyttade de äldre ut.

I början på 1930-talet styckades en bit av gården ifrån och såldes. Bagaren var pensionerad och hade slutat baka för länge sedan. Bredvid skulle det bli nytt bageri som behövde större tomt. Slutligen, 1938, när både bagaren och hans fru var döda såldes huset till det nya bagarhuset.

Det är med hus som med människor, de åldras, får maka på sig för det nya, men tänk så mycket historia de kan berätta.

Bagaren och hans fru var min farmor och farfar, **Bertha och Carl Tullgren**. I Algot Hannrups bok "Klippanboken" nämns huset på sid. 265 och 266.

Anita Tullgren - Steiner

Det här bidraget gav oss en idé. Det finns säkert många, som kan berätta om ett hus eller en gård. Skriv och berätta, sänd gärna med gamla och nya foton. Bidragen kan sedan bli ett innehållsrikt häfte om Byggnader i Åsbo härad.

Redaktionen

Gav handikappade hjälp Pengar från pappersbruket blev fond

Pengar från Klippans Pappersbruk har bidragit till Sunnerdahlska handikappfonden, som uppstod 1971 då Stiftelsen Sunnerdahls praktiska ungdomsskolor ombildades.

Den som gjort detta möjligt är Magna Sunnerdahl, Stockholm, som 1908 donerade den då enorma summan fyra miljoner kronor till *"Hemskolor för landets friska storstadsungdomar som behöver praktisk utbildning och uppfostran i lantlig miljö"*.

Sven Magnus Sunnerdahl, ägare till Klippans Pappersbruk, har donerat pengar till uppförande av Bruksskolan. Det är känt. Skolan firade 100 år 1995. Donationen omvandlades till stipendiefond då Bruksskolan såldes till Klippans kommun. Magna Sunnerdahls donation är bara känd i en liten krets.

Magna Sunnerdahl föddes den 26 maj 1863 i Stockholm. Hennes far var Anders Emil Petter Sunnerdahl och modern hette Hedda Ulrika, född Francke.

I familjen föddes en son, som inte nådde vuxen ålder. Fadern gifte om sig.

Magna Sunnerdahl ärvde med tiden hela faderns förmögenhet, sedan fadern i sin tur ärvt Sven Magnus Sunnerdahl.

Sven Magnus Sunnerdahl och hustrun Hedvig Charlotta Kemner hade inga barn.

Magna Sunnerdahls far dog den 14 augusti 1908. Då ärvde hon nära nio miljoner kronor. Samma år donerade Magna Sunnerdahl fyra miljoner kronor till *"Hemskolor på landet"*.

Gåvan överlämnades till regeringen och en stiftelse bildades. En skola drevs i stiftelsens regi i Upplands-Bro kommun mellan 1911 och 1972.

Då Magna Sunnerdahl dog 1923 överlämnades resten av den stora förmögenheten till stiftelsen. Skolfastigheten var Säby holms gård, som såldes till Stockholms läns landsting. Idag är det en naturbruksskola.

Donationen omvandlades 1971 till en stiftelse för bidrag till vård och utbildning av handikappade barn och ungdomar. Stiftelsen Sunnerdahls praktiska ungdomsskola blev från 1971 **"Sunnerdahls handikappfond"**.

Tidigare styrelseledamoten i stiftelsen, Catharina Rudhes, har skildrat stiftelsen och alla turer i och kring denna i boken *"Hemskolorna som blev handikappfond"*.

Lars Erik Braun

Till en uttjänt småskollärarinna

När bygdens ljus och junigrön sin
sommars förbereder, du ber din sista
morgonbön och lämnar din kateder.

Din förskrift stryks och du tar ner din
sista plansch från kroken, och tuppen
värper aldrig mer för dina barn i boken.

Nu får du längre lov än förr och slipper
klockan passa.
Ej mera utanför din dörr små barnskor
skola tassa.

Här har du sett en ändlös rad av händer
ivrigt vifta.
De första barn du läste med ha länge
varit gifta.

Din första klass i morse kom som
målsman för din sista, examensklädd
och ängslig om i vett den skulle brista.

Jag vet, att du skall sakna de små
väskorna och skrinen och alla som lärt
abc med viktighet i minen.

Du har ändå en tröst som få i saknans
gråa stunder:
Du fyllde världen för de små med
tecken och med under.

Ty allt vi hålla dyrt och kärt och högt i
livsarbetet - vad vore det, om ingen lärt,
de lärde alfabetet.

Ur diktsamlingen "Vi på jorden" av Harry
Blomberg

KLIPPANS FINPAPPERSBRUK - SVEN MAGNUS SUNNERDAHL - KLIPPANS BRUKSSKOLA.

Vidstående artikel av Lars-Erik Braun fick mig att forska lite om kopplingen mellan Bruket, Sunnerdahl och Bruksskolan.

Sven Magnus Sunnerdahl (1786-1854) var gift med Hedvig Charlotta Kemner, vars fader Carl Fredrik Kemner ägde Klippans Finpappersbruk. 1825 överlämnade Kemner ägarskapet till sin svärson Sven Magnus Sunnerdahl. Kemner hade varit en mycket framgångsrik företagsledare, för Klippans Finpappersbruk ansågs vid denna tid "både till mängden av papper och dess allmänt erkända företräde i godhet ofelbart överträffa varje annat pappersbruk i riket."

Utanför ämnet kan här nämnas att Magna Sunnerdahl (se vidstående artikel) var systerdotterdotter till Hedvig Ch. Kemner och fick även arva vid arvsskiftet efter henne år 1880.

Sven Magnus Sunnerdahl var inte av den naturen att han slog sig till ro med de framgångar som var, utan sökte hela tiden efter nya möjligheter att driva papperstillverkningen framåt. År 1829 var Sunnerdahl på besök hos en dansk konkurrent, Strandmöllens pappersbruk, och fick där se deras nyförvärvade pappersmaskin i drift. Allt papper tillverkades för hand i Klippan vid denna tid. Sunnerdahl konstaterade efter detta besök i Danmark att: "om jag icke kan fabricera papper, som i godhet tävlar med det utländska, skulle också mitt verk antingen drivas med förlust eller en stor del av året stå obegagnat."

Pappersmaskinen som Sunnerdahl hade sett i Danmark var en fransk uppfinning av Nicolas-Louis Robert (1761-1828) men som utvecklats i England av Bryan Donkins (1768- 1855). Efter diverse förhandlingar med Donkins i England och lån av 15000 rdr. Banco av Kungl. Majt. Manufakturdiskonto- fond, kom arbetet igång med en ny byggnad för **Sveriges första pappers-maskin**. Huset stod färdigt hösten 1831 och den 20 juni 1832

kördes maskinen igång. Denna historiska händelse refererades i Skånska Posten den 27 juni samma år bl. a. så här : "Denna inrättning, är en heder för ägaren och orten, förtjänar allmän uppmärksamhet och är av den vikt, att den kan sättas i bredd med de första inom fäderneslandet på längre tid av enskild person fullbordade allmännyttiga företag." Sunnerdahls friska satsning inledde en ny epok i svensk industrihistoria, och för denna sin gärning erhöll Sven Magnus Sunnerdahl Vasaorden, vilken utdelas för förtjänstfulla insatser inom bl. a. industri. Ursprunget till Klippans Bruksskola kan läsas i Sunnerdahls testamente dagtecknat den

Magnus Sunnerdahls gravvård, Gråmanstorps kyrkogård maj 2000

23 april 1853. "Då vi länge varit betänkta på att inrätta en skola för våra Bruksarbetares barn, men genom hvarjehanda omständigheter därifrån blifvit förhindrade, så att vi icke kunnat realisera denna vår önskan, hafva vi beslutat för sådant ändamål anslå en summa stor Sextusen Sexhundra Sextiosex (6666) Riksdaler 32 sk. Banco.

Ovanstående summa 6666 Riksdaler 32 sk. Banco, kan översättas till ca. 10.000 kronor. Denna summa står också mycket riktigt i den

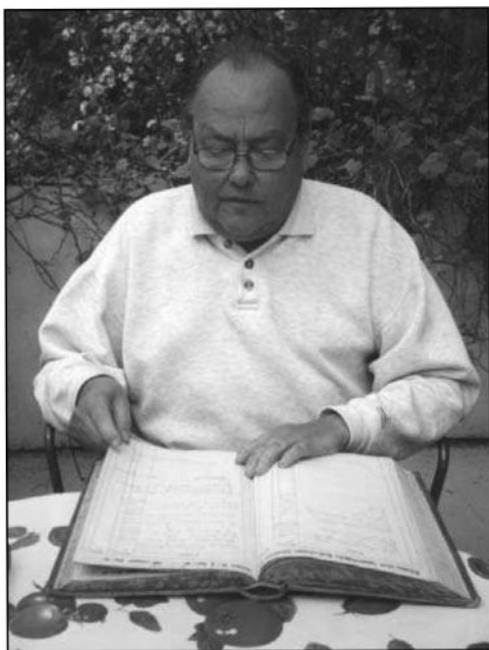
årsbok omfattande "Räkenskaper för Sunnerdahlska Donationen till Klippans Bruksskola" på första sidan. Denna bok har förts årligen sedan 1853, ett uppslag för varje år. Debet på ena sidan och Credit på andra.

På första uppslaget kan också läsas att:

År 1855 den 1 November erlade hr. Brukspatron Christian Ad. Bock rentan på en gång för tiden från 1 Nov. 1853 till samma dag 1855. Riksmynt. 1200:- "Den som är snabb i huvudräkning finner att donationsmedlen förräntades med 6% årligen. Medlen var innestående hos Pappersbruket, förvaltades av kyrkoherden och tillfördes årligen ränta. I testamentet hade angivits att: skolan ställdes under Gråmanstorps Pastor och Skolstyrelsens vård och uppsigt, åt vars åtanke vi anför tro utförandet av detta vårt välmenta beslut."

I maj 1853 sålde Sunnerdahl Pappersbruket till ovannämnda Ch. Bock, men i överlåtelsen ingick att den nye ägaren bl.a. skulle tillhandahålla tomt för den nya skolan. Vid

början av 1890-talet befanns storleken av donationsmedlen av den storleken (ca: 90000 kr) att man kunde starta planeringen för den nya skolan, Klippans Bruksskola, och 1895 kunde den invigas.

Kurt Andersson med Räkenskapsboken från 1853

1954 inköpte Klippans Kommun Bruksskolan för 105.000 kronor. Dessa pengar tillfördes också fonden och samtidigt skänkte Klippans Pappersbruk marken, med vissa villkor. Dessa villkor är bl.a. att markens användning skall vara för skoländamål. Detta är ju någonting att tänka på för våra politiker som i dagarna (början av maj) har tagit beslut om att transportera skolbarn från Bruksskolan till Antilopenskolan i centralorten.

Nåväl, förutsättningarna för Donationsfonden att driva skolverksamhet förändrades med åren. Detta resulterade i en permutation (ändring av testamente) vilket innebar, att fondens avkastning ändrades och skall användas som stipendier till anställdas barn för fortsatt utbildning efter genomgången folkskola. Vid samtal med Kurt Andersson som varit Donationsfondens "kassaförvaltare" sedan 1954, och alltså årligen har skrivit i den snart 150-åriga boken, är det nog snart dags för en ny permutation. I gällande permutationsbrev avseende Sunnerdahls

Donationsfond står nämligen bl.a. så här :

Styrelse skall bestå av

- Kyrkoherden i Gråmanstorp
 - Överläraren i Klippan
 - Ägaren av Klippans Finpappersbruk
- Frågor som måste ställas, vem är Överlärare i Klippan och vem äger Klippans Finpappersbruk ?

Kurt Andersson framhåller dessutom att i gällande permutationsbrev står att, för att fonden skall vara skattebefriad måste minimum 80 % av avkastningen årligen delas ut under en 5-års period. Fonden har under årens lopp vuxit till den ansevärd summan av ca 8 milj. kronor. Med tanke på att antalet anställda på Pappersbruket minskar och att antalet barn per familj minskar har faktiskt Styrelsen för fonden idag problem med att stå upp till gällande statuter.

Vi som haft förmånen att få börja vår skolgång i Bruksskolan skänker en varm tanke och ett stort tack till Sven Magnus Sunnerdahl för hans framsynthet.

Sten Svensson f.d.

Bruksskoleelev.

Källor:

- Klippans Bruksskola 100 år 1895-1995 av Rutger Larsson och Bertil Svensson
 - Hemskoloma som blev Handikappfond av Catarina Rudhe
 - Alun och ark, kalk och krut. Kring fyra gamla skånska bruk av P.Gunnar Andersson.
- Kurt Andersson

Bruksskolan

Vårens avverkade program

Året inleddes med föreningens årsmöte den 5 februari. Många hade hörsammat kallelsen och infann sig till sedvanliga förhandlingar. När det gällde val till de olika funktionerna hade Annica, i redaktionen, avlagt sig omval. Tack för de fyra åren du suttit i redaktionen! Nyvald till redaktionen blev Lena Åström. Vi hälsar henne välkommen! Efter Ingers och Lenas goda kaffe och hembakade kakor fick vi lyssna på en intressant föreläsning om "Gästgiverier och skjutsning". Det var Elisabeth Reutersvärd från Lunds Landsarkiv som föreläste. Bland annat berättade hon om 1734-års lag om Gästgiverisystemet. Den innebar bl.a. att gården skulle hålla nödvändiga sängkläder, linne, ljus, ved, mat, öl och enkelt och dubbelt brännvin. Det skulle finnas två sängar och sängkläderna skulle vara någerlunda rena.

Den 1 mars samlades omkring 20 personer för att besöka Klippans Bibliotek. Vi fick många tips om bra 'forskarböcker', som går att låna. Även många användbara uppslagsböcker finns att tillgå på biblioteket. Skånerummet visades och här finns mycket för alla Skåneforskare. Kvällen avslutades med Blomgrens bilder. Dels fick vi se arkivet men även en liten del av alla inlagda bilder. Vilken fantastisk tillgång! Bara att sätta sig vid datom, söka på t.ex. ett namn och foto på personen kommer upp på dataskärmen. Förutsättningen är förstås att man har turen att vederbörande varit och fotograferat sig hos Blomgren.

Lördagen den 25 mars var det SGFs förbundsstämma i Lund. Dagen inleddes med utställningar, föredrag och rundvandring på Landsarkivet.

Åsbo Släktforskare deltog aktivt med utställningsbord, där vi presenterade vår förening. Vi var även representerade på stämman med tio personer.

20 förhoppningsfulla forskare for iväg till Kyrkhult den 2 april. Mycket nya uppgifter om släkten plockades fram och tiden gick som vanligt alldeles för fort.

När årets första åskväder drog fram över Söderåsen hade föreningen sin vårutfärd. Det var den 17 maj. Vi var 15 personer, som trotsade vädergudarna. Kvällen inleddes med information och rundvandring i Riseberga kyrka. Det var Solveig Andréasson som visade oss runt i kyrkan. Därefter blev det en rundtur på kyrkogården innan nästa regnskur kom. Det medhavda kaffet intogs på orgelläktaren!

Under våren har Åsbo Släktforskare även haft en utställning på Mölletofta Vårdshus.

Utställningen bestod av information om släktforskning och ett antal antavlor.

Vårens Öppna hus och Öppen lokal har varit välbesökta som vanligt.

Släktforskdagarna år 2000 i Linköping

Släktforskdagarna kommer att hållas i Folkets Park. Årets teman: **Kvinnoöden** samt **Släktforskning i tiden** kommer att belysas genom föreläsningar och utställningar. *Gamla Linköping*, som är ett kulturresevat med mycket sevärt, finns i närheten av Folkets Park. Andra sevärdheter är *Domkyrkan*, *Slottsmuseet* och det ny *Biblioteket*. Efter denna rundvandring kan man behöva vila sig och då kan trädgården hos *Trädgårdsföreningen* kanske vara ett alternativ.

Nyheter från SVAR

SVARs **bokkatalog** innehåller skrifter som berör arkiv, släkt- och bygdeforskning. Grunden till bokkatalogen är skrifter utgivna av Riksarkivet. Det finns ca 460 titlar. På Internet: www.svar.ra.se visas bokens framsida och en liten text om bokens innehåll. **Paleografi**

Ett studiematerial på CD för dig som vill kunna läsa äldre handskrift.

Riksarkivets SVAR-byrå har tagit fasta på behoven av kunskap i ämnet och hoppas genom denna första utgåva av ett digitalt läromedel i paleografi kunna stå till tjänst med ett hjälpmedel som medverkar till ökad tillgänglighet av det skrivna kulturarvet. Denna studie-CD behandlar läsförståelse i handskrivna arkivmaterial från 1600-, 1700- och 1800-talen.

Nyheter från Landsarkivet

Landsarkivet anordnade under hösten 1999 en kurs "Kulturarvet och den nya tekniken". Kursen resulterade bl.a. i ett antal hemsidesprodukter på temat Resor i Skåne, som publicerats på Internet: ddss.nu/swit.

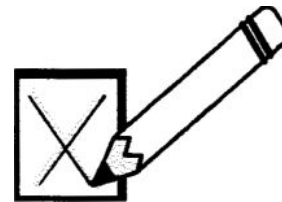
Dokumentutgivning och registrering mm - Räkenskaper i danska riksarkiv för Helsingborgs län 1583-1584 utkom i år i serien Skånsk senmedeltid och renässans, tillika landsarkivets skriftserie, liksom

- Register till Kristianstads äldsta dombok 1613-1637 som utgavs 1998
 - Norra Åsbos äldsta dombok 1681-1682 är nästan färdigexcerperad (gjort utdrag ur)
 - Luggudes äldsta dombok från 1660-talet är excerperad liksom
 - Jordrevningsprotokollen för Frosta 1671
 - Boupppteckningsregister för Luggude 1851-1885 klart
- ALE, Historisk tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge, utges genom Landsarkivets försorg.

Hemvändardag i Vedby

Söndagen den 3 september 2000 Det blir samling på kyrkbacken kl. 10 och gudstjänst i Vedby kyrka kl. 11. Servering och utställning från kl. 12.30 i Kyrkstugan.

Hör av dig till Inger Nilsson tel. 0435-711613, om du har foton med motiv från någon av skolorna i Vedby församling eller av konfirmationsgrupper med Vedbyungdomar.

Med det här utskicket får ni förutom inbjudan till Släktforskdagen även en medlemsförteckning.

En del e-post adresser är utskrivna. Vill du ha med din e-postadress kan du meddela någon i styrelsen eller i redaktionen.

Häftet om Riseberga är färdigt och finns till försäljning för ett pris av 10 kr.

Nästa nr av Åsbo Släktblad, som utkommer i början av december, kommer att ha **Gråmanstorp** som tema. Vi är därför speciellt tacksamma för artiklar om Gråmanstorp.

TACK alla, som bidragit till vårens Släktblad!

Till sist önskar vi på redaktionen alla släktforskare en skön sommar med många spännande forskarupplevelser.

Frågelådan

Vem vet något om **torpet Ullhall**, troligen under Kvidinge nr 1, låg på Söderåsen. Innehavare 1823 någon **Sven Gatt eller Gall**.

Maj Svensson

Täppegatan 5 A, 260 35 Ödåkra Tel. 042-20 57 53

Söker föräldrar och födelseort till:

Johanna Gustafsdotter f 4/3 1776

Elna Abrahamsdotter f 3/6 1798

Elna Olasdotter f 21/2 1802

Födelsedata från husförhörslängder i Örkelljunga.

Knut Kjellsson

Stockholmsvägen 35, 286 31 Örkelljunga

I Hembygdsstugan i Ljungbyhed finns två vackra släktalbum, som tillhört **Hilda Dahlin**, född Lundqvist i Skärålid år 1890. Hilda har själv målat alla bilderna och ritat, berättat och skrivit vers om sitt liv.

Hembygdsföreningen vill gärna veta vem som skänkt albumen och om någon kände eller är släkt med Hilda.

Birgitta Sjöholm tel. 0435-44 04 13

Vem vet något om **Andreas Wallgren** f 13/12 1794 i Munka Ljungby.

I ett brev daterat Krestinedahl d. 15/8 1907 står det talat om **Karl Bengts ställe**, som tydligen hade brunnit. Vet någon var det låg?

Agneta Rosengren

Rosenvägen 19, 264 37 Klippan Tel. 0435-13920

Jag söker födelse och föräldrar till **Torsten Bengtsson** född ca 1704 död 30/3 1786 i Rysshus Färingtofta. Han gifte sig 4/10 1741 i Färingtofta med **Elna Persdotter** från Snällersöds Mölla. Även till Elna söker jag födelsedata och föräldrar. Den 6/2 1744 får de en son Eric Torstensson, som 22/8 1772 får en son Torsten Ericsson med pigan **Gunnel Nilsson** i Klingstorp. De gifter sig aldrig. Enligt mantalslängden finns Gunnel kvar i Klingstorp 1774. Vart tar hon vägen, när och var föddes hon, när och var dog hon?

Annica Johnsson

Frostgatan 40, 260 35 Ödåkra Tel. 042-20 43 59

Jag söker min ff med namn **Fredrich Richard**. Han står som förs. skomakare på Hittarp 1804 när han gifter sig den 25/5. H.h. var **Catharina Beata von Wouwern**, som föddes i Fagerhult. De får en son **Jonas Fredrik**, som föds i Helsingborg 19/2 1805. Familjen bor då i Gravarna. I hfl för 1804-1806 står att familjen flyttar till Åby 22/9 1805. Här tappar jag bort familjen. Återfinnen dem först 1822-1827 i hfl i Markaryd. Tacksam för all information om familjen.

Kerstin Andersson

Mossbrännevägen 12, 141 38 Huddinge Tel. 08-774 61 18

Brev till frågelådan

Åsbo Släkt- och Folklivsforskare

Box 191

264 22 Klippan

Kassören meddelar att föreningen fått följande nya medlemmar:

Aabrant Peder	Nämndemansgatan 8	265 50 Nyvång
Braun Lars Erik	Badvägen 9 G	264 34 Klippan
Calla Sven-Bertil	Harbäckshult	286 91 Örkelljunga
Johansson Karin	Plåtslagaregatan 9	265 33 Åstorp
Jönsson Lars-Erik	Ringgatan 13	264 32 Klippan
Kromnow Gunvor	(fam.medl. till Bengt Kromnow)	
Nilsson Lars	Hjälmgatan 12	260 70 Ljungbyhed
Persson Anna-Lena	Bårnstensgatan 49 A	253 61 Helsingborg
Persson Ture	(fam.medl. till Kerstin Persson)	
Svensson Ingrid	(fam.medl. till Sten Svensson)	
Thorstensson Ingela	Toboda	312 98 Våxtorp

PROGRAM FÖR HÖSTEN 2000
ÅSBO SLÄKT-OCH FOLKLIVS FORSKARE

ONSDAG 6/9 19.00 **KYRKOGRÅRDSVANDRING I GRÅMANSTORP**
Gruppen som arbetar med inventeringen av Gråmanstorps intressanta kyrkogård guidar oss runt och berättar om stenarna och om sitt arbete. Vi samlas på kyrkbacken.

SÖNDAG 17/9 **VI ÅKER TILL KYRKHULT**
Under förutsättning att verksamheten vid forskarcentrum kvarstår, åker vi tillsammans till Kyrkhult för en hel dags forskning. 20 platser är bokade och som i våras gäller "förste man till kvarn..."
Anmälan till Barbro Andréll, tel: 0435/147 34

LÖRDAG 7/10 **SLÄKTFORSKARDAG PÅ STUDIEGÅRDEN 47:an**
Välkommen till vår traditionella släktforskardag.
I år gästas vi av Guno Haskå och Skånska knektregistret. Se vidare separat inbjudan.

ONSDAG 1/11 19.00 **ÄGANDE I GÅNGEN TID**
Kjell Persson, Perstorp föreläser om hur det såg ut i Åsbo härad i gången tid, hur bygden drabbades av krigen och dåtidens vägnät.

ONSDAG 29/11 19.00 **JULÖPPETHUS**
Vi träffas, dricker glögg och kaffe och berättar, som traditionen bjuder, för varandra om roliga, spännande eller kanske sedelärande historier från vår forskning eller självupplevda.
Liksom förra året bjuder vi också in en "gästberättare"
Föreningsmöten på studiegården 47:an, adr. Storgatan 47, KLIPPAN (om inte annat anges)

"ÖPPET HUS" HÖSTEN 2000

AUGUSTI Torsdag 31:e 19.00

SEPTEMBER Måndag 11:e **OBS tiden! Hela dagen från 10.00 även kväll**
Torsdag 28:e 19.00

OKTOBER Måndag 9:e 19.00 Torsdag 26:e 19.00

NOVEMBER Måndag 6:e 19.00 Torsdag 23:e 19.00

DECEMBER Söndag 3:e "Skyllsöndagsöppethus" 13.00 med film från gamla Klippan, lotterier, glögg o pepparkakor mm.

ÖPPEN LOKAL för medlemmar **varannan fredag i jämn vecka 13.00-16.00**